

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Važnejše določbe volil- nega zakona

Volitve v narodno skupščino, razpisane 10. oktobra, se bodo vršile v nedeljo, dne 11. decembra. Izvedene bodo po določbah volilnega zakona z dne 10. septembra 1931, izdanega od vlade generala Petra Živkoviča, ki je bila imenovana 3. septembra 1931, in v kateri sta bila dva Slovenca, in sicer dr. Kramer in Ivan Pucelj. V nekaterih točkah je bil ta zakon spremenjen z zakonom z dne 24. marca 1933. Po tem volilnem zakonu so se že dvakrat vršile volitve v narodno skupščino: 8. novembra 1931, ki so prinesle večino nosilcu državne kandidatne liste Petru Živkoviču, in 5. maja 1935, ki so prinesle večino Bogoljubu Jevtiču kot nosilcu vsedržavne kandidatne liste. Ker gre po znani prislovice v tretje rado, se bodo tudi 11. decembra vršile volitve po tem zakonu.

Po teh volitvah bo narodna skupščina štela 371 poslancev iz okrajev in toliko nosilcev državnih kandidatnih list, kolikor list bo dobilo nad 50.000 glasov. Vsak političen okraj v državi je obenem volilni okraj. Volilni okraj zase tvori vsako mesto, ki je sedež banovine ali pa, če ima nad 100.000 prebivalcev. Vsak okraj voli redoma po enega poslanca, le nekateri (med njimi Maribor levi breg in Ljubljana okolica) po dva. Mesto Beograd z Zemunom in Pančevom voli pet poslancev. Dravska banovina voli 29 poslancev: 15 poslancev mariborsko volilno okrožje, 14 pa ljubljansko. Aktivno volilno pravico ima vsak moški, ki je dovršil 21. leto starosti in je državlján kraljevine Jugoslavije, za pasivno volilno pravico (da more biti kdo izvoljen za poslanca) pa se zahteva dovršeno 30. leto starosti. Volitve se vršijo po državnih kandidatnih listah, ki jo mora podpisati po najmanj 30 volilcev iz najmanj polovice vseh političnih okrajev v državi, in to tako, da so ti okraji na ozemlju vsaj dveh tretjin banovin (šest banovin). Kandidatna lista mora vsebovati nosilca liste in kandidate ter namestnike za vse okraje. Na državni listi more kandidirati samo kandidat, na katerega je pristal nosilec kandidatne liste. Lista se predloži v potrdilo kasacijskemu sodišču v Beogradu, in sicer vsaj do 25. novembra. Na dan volitev narodnih poslancev je glasovanje javno in ustno po občinah, odnosno po voliščih in po stalnih volilnih imenikih.

Najprva in najvažnejša briga mora sedaj veljati volilnim imenikom. Volilni imeniki so stalen seznam volilnih upravičencev, ki ga vodijo in sproti izpopolnjujejo občine. Kdor ni vpisan v volilni imenik, ne sme glasovati. Vsaka občina mora imeti

Dr. M. Stojadinovič otvoril volilno borbo

Ministrski predsednik in zunanji minister dr. M. Stojadinovič je otvoril kot nosilec državne liste JRZ zadnjo nedeljo 16. oktobra volilno borbo z velikim programatičnim govorom, katerega je govoril v veliki dvorani glavnega odbora JRZ v Beogradu. Govor je prenašal radio po celi državi. Stojadinovičeve besede so bile jedrnate in trdo prepletene z dejstvi o plodonosnem delu sedanje vlade, da so bile sprejete z največjim navdušenjem ter odobravanjem že pri prenosu po radiu. Kakor hitro je bil znan program JRZ za predstoječe volitve, so se koj vršili v Beogradu, Ljubljani in po drugod prvi sestanki podoborov stranke, na katerih

so odlični pristaši JRZ odobravalni po radiu podane vodilne misli in že izvršena dejanja naše vlade in stranke, s katerimi hoče vsedržavna stranka JRZ stopiti pred volilce in jih pozvati, da ji izkažejo tudi za bodoče z oddanimi glasovi popolno zupanje. Že prvi sestanki koj po govoru nosilca državne liste JRZ dr. Stojadinoviča so dokazali, da bo narod tudi 11. decembra mogočno manifestiral z oddajo svojih glasov za nadaljevanje plodonosnega in miroljubnega dela Stojadinovič-Koroščeve vlade. Govor predsednika vlade in nosilca državne liste JRZ prinašamo na drugi strani.

Občni zbor slov. fantovske armade

V nedeljo, 16. oktobra, se je vršil v Ljubljani občni zbor organizacije slovenskih fantov. Organizacija šteje 392 odsekov, kateri so razdeljeni na 4 okrožja in 4 podzveze. Prihodnje leto bo v Mariboru 18. junija velik mladinski tabor, združen

s tekmami ZFO. Mariborski tabor bo prirejen v večjem obsegu. Obširnejše poročilo o enoletnem delovanju naše fantovske armade prinašamo med društvenimi vestmi v današnji številki.

JNS zoper prosto žganjekuho

JNS podeželsko glasilo »Domovina« se je v svoji številki dne 13. oktobra 1938 široko razpisala v posebnem članku na 1. in 2. strani zoper prosto žganjekuho kmetov, ki jo zakon dovoljuje, in sicer iz domačega sadnega pridelka za lastno porabo. »Domovina« očita kmetom, da ta zakon na dvojni način izigravajo: 1. s tem, da baje »žganje prodajajo in seveda z uspehom, ker ga nudijo posamičnim odjemalcem mnogo ceneje nego ga morejo nuditi za točenje alkoholnih pijač obdavčeni upravičenci; 2. s tem, da kmet ne uporablja le doma pridelanih surovin, katerih je primarna malo, nego kupuje uvožene surovine in iz njih kuha žganje. Pred vojno je v ta

namen služilo uvoženo brinje, danes služijo temu namenu fige in rozine«. Tako denuncirajo (ovajajo) jenesarji naše kmete kot kršitelje zakona. Besede »Domovine« smo navedli doslovno, da se jenesarski kmečki prijatelji ne morejo izmikati. In kaj zahtevajo ti svobodomiselní kmečki prijatelji? Kličejo financarje nad kmeta! »Domovina« zahteva to-le: »Ker zakona o prosti žganjekuhi ne bi bilo mogoče tako hitro spremeniti, bi se priporočalo za naše razmere, da se uvede kontrola proste žganjekuhe v obliki pečatenja kotlov.« Kmetje, sodite sami o »kmečkem« prijateljstvu svobodomiselne gospode in njenih zaveznikov — liberalnih kmetijcev! Sami veste, kaj vam je proti njim storiti!

toliko volilnih imenikov, kolikor je na njenem ozemlju volišč. Redno se volilni imeniki popravljajo in izpopolnjujejo v času od 1. do 31. januarja, najkasneje do 20. februarja jih okrajna sodišča pregledajo. Od sodišča potrjeni so imeniki stalno razgrnjeni pri občinski upravi in vsakdo ima pravico jih pregledati in prepisati. Popravek volilnega imenika — da se kdo vpiše, odnosno izbriše — se more zahtevati pisмено ali ustno neposredno v občinskem uradu ali pa na okrajnem (odnosno okrožnem) sodišču samo pisмено. Volilno pravico ima vsak moški državlján, star 21 let, pravico vpisa v volilni imenik določene ob-

čine pa ima v tisti občini, kjer že eno leto nepretrgoma biva. Državni in samoupravni uradniki imajo pravico do vpisa v volilni imenik tiste občine, kjer imajo svoj službeni sedež. Zahtevo o popravku volilnega imenika je občinska uprava dolžna rešiti v petih dneh in zahtevajočega obvestiti o tem. Če se to ne zgodi, ima zahtevajoči pravico pritožbe na okrajno sodišče. Po zakonu o volilnih imenikih se popravek imenikov more zahtevati po dnevu, ko je bil razglašen ukaz o novih volitvah, samo 15 dni, v primeru sedanjih volitev narodnih poslancev do 25. oktobra. Torej pozor na volilne imenike!